

Cărți și Reviste

LUIGI TONELLI: 'Alla rievra della Personalita...'

Autorul își adună aici cele mai bune dintre articolele sale publicate în folionul săptămânal 'La Stampa'...

In sensul acestei critici lui Luigi Tonelli se ocupă de Carlo Bossi, Giovanni Verga, d'Annunzio, Pirandello, Grazia Deledda...

In tot cazul pentru critica italiană cartea, așa cum e, nu poate fi decât un bine, pentru că se dă puțină cunoaștere autorilor strelți și din studii speciale...

ALEXANDRE KOUPRINE: 'Le mal de mer...'

Unul dintre cei mai puternici scriitori ruși de azi, Kaprin vine în literatură cu două influențe: una franceză, prin Maupassant și ceaaltă dela Tchov...

Mai nou e subiectul celor două romane care aduce din punctul de vedere al tratării un material mai ales, capabil să scoată în relief ideea distrugerii vieții ideale...

REVUE BLEUE (17 Noembrie) care apare cu o oarecare întreriere din cauza unor greve tipografice...

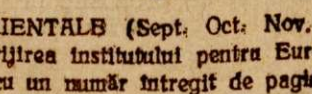
Acest număr al tradițiilor și minunățiilor, din care a pornit mișcarea de renaștere provenșală și-a găsit literatura lui de când a răsunătoarea...

Un mic extras din 'Mireille' va arăta dealtfel cele mai frumoase evocări pe care le oferă această minunăție descrisă provinciei.

'Sous les faux que j'ai vus, — comme l'éclair, mireille court, et court, et court' — Da soleil en soleil et de vent en vent, elle voit — une plaine immense: des savanes — qui n'ont poeil ni jiu ni teme; — de loin en loin, et, pour Voube végétation, — des rares tamaris...

Pentru cunoașterea mai largă măsură a literaturii acestei țări, articolul lui Jules Véraan discută opera unui Bernard de Montant-Lausse care în 'Notre-Dame d'Amour' aduce o scurtă dar sugestivă viziune asupra ținutului Camargue...

Poezia celui din urmă e simplă și merge spre un accentuat amestec religios. Are în general un lirism concentrat, mai mult ascetism și mai aproape de romantism...

EUROPA ORIENTALĂ (Sept. Oct. Nov. 1928) care apare la Roma sub îngrădire Institutului pentru Europa orientală...

Un studiu documentat al d-lui Iorga, intitulat 'Raporturi politice între Italia și România' stabilește pe baza unor prețioase documente, prietenia politică ce a existat între cele două țări...

Mal interesantă este însă partea în care este discutată aproape întreaga noastră literatură. Un articol general asupra acestui punct semnează d. Saveli Pușcaru; despre Dimitrie Cantemir scrie d. George Pascu, iar d. Carlo Tagliarini despre Mihail Eminescu...

Completat cu bogate recenzii și bibliografii, numărul acesta al revistei vine să se alipsească în interesul românesc prin propaganda pe care i-o face în conștiința largă a străinătății...

GANDIREA (20 Noembrie 1928) aduce un studiu filosofic 'silogismul slav' al d-lui Lucian Blaga și un început de năvălă 'Omul din vis' al d-lui Cezar Petrescu...

'Mai răde peștele de romanțe, ca o femeie albă toamnă Vântul să-i sbicească vârful sânilor, Ritmel se leagănă cingătoare și de cicioră. Iar arini, cu trup de argint Tore în vântul cald suspine de mătasă Pentru somn de greier, Pentru visele luminoase'.

Interesantă e totdeauna 'cronica mărunț' și cronică literară a d-lui Ion Darie (Cezar Petrescu) în care este vorba despre romanul românesc. După ce arată unele chestii care au împiedicat dezvoltarea romanului românesc...

'Scriitorul român a fost în deobște rupt de societate. A fost desrădăcinat. Fecior de cele mai multe ori de țărani ori de mic burghez provincial, părsăindu-și mediul din cea dintâia tinerețe...

Cele trei Crisuri (No. 10). Din întregul material publicat în numărul acesta, desprindem primele două strofe din poezia 'Peste!' a colaboratorului nostru, d. Zaharia-Stancu:

'Pe alții, umbre sare cum e pruna și pește case, ca pe-o apă moale — pășeste Noaptea 'n mlădieri domoale, în păr c'o floare de răsură: — luna, Utlacă și pierde galariile grele prin ramurile pomilor bătrâni — S și frântă peste margini de fântâni din palmei scapă în adânc, mărgele'.

Este un pastel care nu depășește condiția clasică a genului, decât doar prin aceea că întrebunțea imagini noi, poartă noi de tot, dar care în armonie finală realizează logica expresiei îmbinându-o cu contemplativitatea plastică...

G. B.

AL. POPESCU-TELEGA: Prozașorii spanioli contemporani...

Dați s'ar spune că noi prin literatură spaniolă înțelegem producțiile parțiale ale lui Cervantes, Lope de Vega, Calderon, Blasco Ibanez...

Și este explicabil, dacă ne aducem aminte că Spania e, de douăzeci de veacuri străns legată de cultura universală, că din spiritul ei s'au născut Don Quijote, Cid și Don Juan, că Velazquez și Goya sânt pământii picturii moderne...

Pentru o apreciere mai înținsă ar fi nevoie de opere ale autorilor, pe cari nu le avem. Inși din chiar puținul cât e, autorii din antologie: Unamuno, Baroja, Valdes, Marales San Martino, Ricardo Leon Blasco Hanez și Benevente, sunt de drept socotiti printre cele mai strălucite și originale spirite ale literelor moderne...

A ales d-l. Popescu-Telega buclățile luminoase ale autorilor cu o rară pricepere. Personalitatea și bogăția talentului este încheagat acolo. De pildă 'Noaptea în Serbia' a lui B. Ibanez: o scenă intens emoțională din cadrul războiului precedent.

De o tonală valoare literară și puternice emotivitate sunt toate buclățile traduse: Singur (Valdes), Elizabethde Vagabondul (Baroja), Aramă de sfințire (Morales San Martino).

Incredințate de trănăcia avântului d-lui Telega, de gustul și înțelegerea div., așteptăm cu emoție revelarea lui Miguel de Unamuno și Valle-Inclan.

V. ACHIM

Umorul american

Maxime de Benjamin Franklin

O casă fără femeie ori fără lumină electrică este ca un corp fără suflet și fără spirit.

Regii și urși supără adeseori pe îngrijitorii lor.

Pungă ușoară, inimă grea.

Niciodată să nu-ți lăi nevastă până ce n'ai casă în care s'o instalezi.

Cine bea repede plătește înec.

Acela care e rău îmbrăcat n'are nici o virtute.

Ferește-te de carnea fiartă de două ori și de dusmanul tu care te-al împacă.

Nu economis niciodată vinul popel.

Bogatul n'are nevoie să trăiască cu economie, și acei ce poate să trăiască cu economie n'are nevoie să fie bogat.

E nebun acei ce-și face doctorul moștenitor.

Idiotul își are inima în gură; înțeleptul își ține gura la înimă.

(Trad. de Al. Hallunga)

Par'că...

Par'că un gol se naște în mine și îmi pare că înfinitul e închis în pieptul meu.

Par'că o mare se frământă apoi în trupul mi de argilă — iar fiecare val îmi pare că e un suflet răsvrătit.

Și gândurile par stoluri impetuoașe de himere, rotindu-se sub feasta care pare un cavou, răsunând de chemarea dureroaselor enigme. Iar enigmele par stele, fixate în noaptea bolții pământene și par că strălucesc de-o veșnicie.

Veșnicia pare însă clișă trecătoare, când enigma a-fător stele falcinante pare'n adevăr deslegată. Dar adevărul pare scarbăd, e brutal, se învechește — și îmi pare iar că-s alte adevăruri de găsit...

...Iar Taina îmi pare că e-o zână care-o caut neînțecat; când apare, când dispăre, și îmi pare c'am ajuns-o, pe când ea e prea departe... și îmi pare c'am pierdut-o, când e chiar pe lângă mine...

Și mereu o urmăresc — și îmi pare că mă lupt cu stânci și fiare, cu furcuni și cu balauri.

Par'că viața n'ar fi altfel ca torontul prin prăpăstii, — par'că dorul nu-i de cât o vâpșă care mistue...

Și fără tănuță îngheț zâna și îmi pare că-l sânt umbra ce alegă după dansa. Lumea îmi pare un pustiul plin de fantome — apoi îmi pare un paradis, cu copaci ce par coloane dintr'un templu milenar, cu flori ce par că ar cânta prin parfumul lor suav, cu grote străvezi ce par palate pline de comori — căci zâna alegă mai încet, tot mai încet... Iar eu tot mai aproape-i sânt — par'că sânt purtat de toate lăcomiile vieții — și, frenetic, Taina prădă o cuprind, par'că aș fi un leu ce-a prins o antilopă...

Și îmi pare atunci că am toată fericirea vieții — și aroma ei mă 'nbată, mă amortește, mă adoarme — uit de toate, par'că n'ar fi nici trecut, nici viitor, — și dorm mereu, dorm visând, par'că... par'că... par'că... par'că-

O, cuvânt atotputent!... o, fluse pururi nouă! — ce-ar fi omul fără tine?

Solul Morții

Singuratec, prin tristețea străzilor noroioase, sub un cer plumburiu. Oameni grăbiți, mai mohorâți ca de obicei; case pătate, jupuite, — și crâmpel rare de verdeață fragedă. Picură din streșini, din ramuri — ca lacrimi storsed din dureri ascunse. Și pașiam rar, greoi — căci purtam povara aâtor suflete chinuite...

Deodată, am tresărit. Venia spre mine o formă de om; un bătrân cu capul înzăpezit, frânt de mijloc. Atât de bătrân și atât de lent! — un melc uman ce-și poartă anii în spate.

Il cunosc din cea dintâi copilărie. Il vedeam zîlnic, strecurându-se fantomatic, prin ulița jocurilor mele. Și atunci era așa de bătrân — căci eu eram atât de mic, nou venit în lume!

Intr'o zi nu l'am mai văzut. Anii săpau brazde adânci în suflet; neguri se îngredău în inima mea. A trecut un deceniu, două?... Nu știu. Știu însă că bătrânul a fost pierdut în noaptea amintirii mele. Nici odată n'am evocat chipul său de patriarh...

Omul acesta mai trăește? De unde s'a lăvit așa, neașteptat, pe strada aceasta zorită și sonoră? Pare că și-a lăsat cimitirul, ca să rătăcească prin oraș.

Un fior de teamă mă străbătu, când bătrânul fu aproape de mine. În ochii săi, clișă o ironie rece, tăioasă, necrutătoare...

Îmi amintii atunci de morții mei iubiți, cari n'au sorbit viața din plin: copilăși căzuți între florile fericirii; tineri măreți în puterea voinței și a speranțelor; fecioare cu vraja viselor în priviri... Îmi păru că moșneagul poartă în spânarea sa gârbovită anii furați din viața lor — a copilășilor, a tinerilor și a fecioarelor moarte.

Mirra teamă — și îl uram atunci, revoltat căși poartă încă făptura sa putredă de ani, prin străzile în cari se sbate viața.

Și m'am încordat puternic, sfidător — hotărât, ca un canibal australian, să lupt cu șiretul moșneag, dacă ar fi vrut să mi fure și mie din anii pe cari mi trăzărăz Marale-împărțitor, pentru ca săși prelungească inutilitatea existenții sale...

EUGEN RELGIS

Advertisement for RACOVITZA EMULSIA. Text includes 'A FACE IARNA O CURA CU EMULSIA RACOVITZA INSEAMNA SANATATEA COPILOR BUCURIA PARINTILOR'. Includes an illustration of a family and a bottle of the product.